

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
тренінг-курс
Гендерний підхід в професійній діяльності**

Затверджено на _____

Протокол № від “__” _____ 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Тренінг-курс "Гендерний підхід в професійній діяльності"
Освітня програма	
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	
Галузь знань	
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/79694d7c30a5f649934e

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Тренінг - курс представляє актуальні проблеми теоретичного осмислення та практичної реалізації політики забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків та/або їх груп. Подає основні питання та теми, які критично піднімаються і розробляються в рамках застосування гендерного підходу у різних сферах життєдіяльності суспільства. Дозволяє виробити навички здійснювати гендерно чутливу професійну діяльність з урахуванням потреб, інтересів, прав та можливостей жінок і чоловіків (та/або їх груп) через практичні вправи.

Метою вивчення вибіркової дисципліни є оволодіння студентами та студентками поглибленими знаннями щодо гендерної рівності та формування у них навичок і умінь їх застосування в своїй професійній діяльності.

Завдання:

- 1) отримання студентами/ками поглиблених знань з гендерної рівності, гендерної дискримінації та її форм;
- 2) засвоєння теоретичних та практичних основ методики гендерного підходу;
- 3) розвиток у студентів/ток навичок самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення дисципліни;
- 4) набуття студентами/ками вмінь та навичок самостійно проводити гендерний аналіз та за його результатами готувати аналітичні звіти, довідки, пропозиції, доповіді та ін., а також приймати обґрунтовані гендерно чутливі управлінські рішення;
- 5) вироблення навичок здійснювати гендерно чутливу професійну діяльність з урахуванням потреб, інтересів, прав та можливостей жінок і чоловіків (та/або їх груп).

Компетентності

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

6. Здатність працювати у команді.
7. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

3. Структура тренінг - курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Гендер і гендерна рівність	Розуміти поняття «гендер», «гендерна ідентичність», «гендерна рівність», «стереотипи», «гендерний баланс», «сексизм», «фемінізм» тощо. Ознайомитись з досвідом країн ЄС щодо забезпечення гендерної рівності, толерантності та поваги до різноманіття. Розуміти поняття «дискримінація за ознакою статі» та міжнародні норми та норми національного законодавства щодо дискримінації; форми гендерної дискримінації. Ознайомитись з прикладами гендерної дискримінації у різних сферах суспільного життя. Вікторини та практичні вправи.	Тести, питання, реферати
2	Інституційний механізм формування та реалізації гендерної політики в Україні	Сформувати основні уявлення про значення гендерної рівності в розвитку суспільства. Розуміти функції, завдання та права органів державної влади та місцевого самоврядування щодо формування та реалізації гендерної політики в Україні. Розкрити зміст нормативно-правових документів, що регламентують забезпечення гендерної рівності в Україні; Ознайомитись з Європейською Хартією рівності жінок і чоловіків у житті територіальної громади.	Тести, питання, реферати
3.	Гендерний підхід	Розуміти поняття «гендерний підхід», алгоритм гендерного підходу. Ознайомитись з гендерними рекомендаціями щодо впровадження гендерних підходів за секторальним принципом.	Тести, питання, реферати, робота в групах
4.	Гендерний аналіз як основа гендерного підходу, його завдання та функції	Розуміти сутність та кроки гендерного аналізу; роль гендерного аналізу. Ознайомитись з актуальною методикою проведення гендерного аналізу в Україні. Розуміти галузеві особливості проведення гендерного аналізу. Джерела інформації, даних та документів для проведення гендерного аналізу.	Тести, питання, реферати, робота в групах

5.	Прийняття рішень за результатами гендерного аналізу	Розуміти процес прийняття рішень за результатами гендерного аналізу; зв'язок між гендерним аналізом, бюджетуванням та ефективними змінами у наданні публічних послуг з урахуванням потреб, інтересів та можливостей жінок і чоловіків та/або їх груп. Гендерно чутливі управлінські рішення. Мета та завдання моніторингу гендерно чутливих рішень.	Тести, питання, реферати, робота в групах
6.	Гендерні інструменти для досягнення змін: експертиза, аудит та бюджетування	Розуміти зміст та методику проведення/застосування гендерно орієнтованого бюджетування, гендерної експертизи та гендерного аудиту. Гендерна експертиза та аудит в освітній сфері, в реалізації соціальної політики, в економічній сфері, в медіа та рекламі	Тести, питання, реферати

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	30
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																			Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Лекції																				
Семінарські з-тя				2	2	2	4		2	2	3	3	3	3	2	2				30
Самостійна р-та								5									5			10
Індивідуальні завдання																		10		10
Залік /Екзамен																			50	50
Всього за тиж-нь				2	2	2	4	5	2	2	3	3		3	3	2	2	5	10	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Наявні навчально-методичні матеріали: розроблені силабус, методичні рекомендації до практичних занять, організації самостійної роботи студентів, методичні рекомендації до виконання
-----------------------------------	--

	контрольних та розрахункових робіт. Для навчання використовується мультимедійне обладнання: проектори для презентацій та інтерактивний сенсорний монітор. Навчальний процес забезпечується інформаційними, навчальними, методичними ресурсами, розміщеними на платформі дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/, наявністю корпоративної пошти. Функціонують комп'ютерні класи, наукова бібліотека університету з бездротовим (wi-fi) та доступом до мережі Інтернет, ресурси якої доступні через сайт університету: http://lib.pnu.edu.ua/, http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php., електронний репозитарій: http://lib.pu.if.ua:8080/.
Література: 1. Конституція України, (ст.24 Конституції України, а також статті 3, 21, 51) 2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text 3. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. Дата оновлення: 30.05.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17 4. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19 5. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки» від 12 серпня 2022 р. № 752-р URL: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-derzhavnoi-strategii-zabezpechennia-rivnykh-prav-ta-mozhlyvostei-752-120822 (дата звернення 08.04.2023). 6. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2023 року № 1163-р Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації. 7. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2023 р. № 815-р Про схвалення Національної стратегії подолання гендерного розриву в оплаті праці на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2023-2025 роки. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-2023-%D1%80#Text 8. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 09 жовтня 2020 р. № 930 URL:	

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/930-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення 13.04.2023)
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2018 р. № 997. Питання проведення гендерно-правової експертизи. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-2018-%D0%BF>
 10. Пекінська декларація, прийнята на четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок 15 вересня 1995 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507
 11. Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 роки. URL: <https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy-2023-ukrnew2/16808b35a4>
 12. Загальна декларація прав людини. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
 13. Наказ Міністерства соціальної політики України 29 січня 2020 року № 56 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо внесення до колективних договорів та угод положень, спрямованих на забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків у трудових відносинах. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0056739-20#Text>
 14. Інструкція щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затверджена Наказом Міністерства соціальної політики України від 07.02.2020 № 86 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-20#Text>
 15. Наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Методичних рекомендацій з реалізації гендерного підходу та підходу, що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад» від 27 грудня 2022 р. № 359 URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/6267.html> (дата звернення 10.04.2023)
 16. Гендерна політика в нормативно-правових документах. Частина 1. За заг.ред Левченко К.Б. / Г.Г. Жуковська, К.Б. Левченко, О.О. Остапенко, О.І. Сулова. Київ, 2020. 186 с.
 17. Цюпа О. П., Кондур О. С., Василюк М. М. Гендерний підхід у бюджетному процесі. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18(2). С. 288-297
 18. Цюпа О.П., Кондур О.С. Нормативно – правове забезпечення застосування в Україні гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону, 2023. Вип. 19. Т. 1. С. 278-288.
 19. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів / Т. Марценюк. – Київ, 2014. –65 с.
 20. European Institute for Gender Equality, Economic Benefits of Gender Equality in the European Union : Website and Report [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/economic-and-financial-affairs/economic-benefits-gender-equality>
 21. Застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі : навч. посіб. / М. Колодій, О. Кисельова, Н. Рябушенко, О. Цюпа. – Київ : Віваріо, 2020. – 132 с. <https://mof.gov.ua/storage/files.pdf>
 22. Методичні рекомендації до дисципліни «Основи гендерно орієнтованого бюджетування»/ Елізабет Клатцер, Тетяна Жибер, Оксана Цюпа. – Київ,

2020 <https://mof.gov.ua/storage/files.pdf>

23. Комплексний гендерний підхід у державній службі зайнятості України: посібник для тренера/Валлі Корбанезе; Група технічної підтримки з питань гідної праці та Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи. – Київ МБП, 2011. Режим доступу: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_184027.pdf
24. Гендерний підхід у педагогіці : електронний посіб. для самостійної роботи та дистанційного навчання здобувачів освітнього ступеня «магістр» (денна форма навчання) спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка /укладачі: О.Ю. Ільченко, Н.В. Кононець. – Полтава, 2020. – 58 с.
25. Порадник для гендерних радників та радниць. Загальна редакція: Урядова уповноважена з питань гендерної політики, докторка юридичних наук Катерина Левченко.
26. Порадник щодо застосування гендерно орієнтованого підходу в окремих галузях /Т. Іваніна, О. Кисельова, М. Колодій, О. Остапчук, О. Цюпа. – Київ : Віваріо, 2020. – 48 с. <https://mof.gov.ua/storage/files.pdf>

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра фінансів, вул. Шевченка, 57, ауд. 801. Тел. +38 (0342) 55-32-32 e-mail: kfin@pnu.edu.ua сайт: https://kfin.pnu.edu.ua
Викладач	к.е.н., доцентка, національна експертка з публічних фінансів та гендерної рівності Оксана Цюпа
Контактна інформація викладача	oksana.tsiupa@pnu.edu.ua +38(066)262 51 48

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів та правил поведінки членів університетської громади, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Пропуски занять (відпрацювання)	Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.
Невідповідна поведінка під час заняття	Відповідно до правил Кодексу честі університету
Додаткові бали	5 додаткових балів на заліку за участь у міжнародних конференціях з публікацією тез.
Неформальна освіта	Можливість зарахування додаткових 10 балів до заліку за проходження онлайн-курсу: «Жінки та чоловіки: гендер для всіх» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+101+2015_T2 «Гендерно орієнтоване врядування» https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:NDI_EdEra+1.2+2022/about «Гендерно орієнтоване бюджетування для розвитку громад» https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-

	v1:AMU+GOB101+2018_T3/about
--	-----------------------------

Викладач _____ **Оксана ЦЮПА**